

SPOTKANIE Z PROFESOREM JERZYM SIEROCIUKIEM

W minioną środę, 2 grudnia gimnazjaliści należący do Uczniowskiego Koła Dialektologicznego gościli na swoich zajęciach Kierownika Pracowni Dialektologicznej Instytutu Filologii Polskiej UAM w Poznaniu, prof. zw. dra hab. Jerzego Sierociuka. Autor kwestionariuszy do badania słownictwa gwarowego – narzędzi badawczych, z których korzystają w pracy uczniowie – przybliżył gimnazjalistom tajniki warsztatu naukowca zajmującego się badaniem języków lokalnych oraz opowiedział o specyfice pracy dialektologa i znaczeniu prowadzonych badań.

Podczas zajęć uczniowie dowiedzieli się m.in. o tym, że w słownikach gwarowych jedno słowo jest rejestrowane czasami nawet w kilkudziesięciu znaczeniach oraz o tym, że dla odszukania etymologii wyrazu funkcjonującego w ogólnopolskiej odmianie języka niezbędna jest znajomość dialektów i gwar występujących na obszarze całego kraju. Okazało się, że jednym z przykładów ilustrujących takie zagadnienie jest historia z wyjaśnieniem pochodzenia rzeczownika *Murzyn*. W języku polskim słowo to zbudowane jest w sposób odbiegający od modelu występującego w innych językach. Przyczyną tego stanu rzeczy jest fakt, iż wpływ na obecny kształt wspomnianego leksemu miał inny wyraz – funkcjonujący w dialekcie wielkopolskim czasownik *murzyć*, czyli ‘czernić’.

Wykład obfitował nie tylko w przykłady pojedynczych słów stanowiących swego rodzaju zagadki dla dialektologów, etymologów i historyków języka. Uświadomił też młodzieży, że sposób mówienia jest jednym z czynników charakteryzujących człowieka. Wystarczy krótka rozmowa, by dowiedzieć się, skąd pochodzi dana osoba. Nikt nie musi mówić, czy wychował się w miejscowości nad morzem, czy urodził się i mieszkał na zachodzie czy wschodzie Polski. Wypowiedź go zdradzi. Język najlepiej pokazuje, skąd jesteśmy – mówił profesor Jerzy Sierociuk.

W wystąpieniu gościa nie zabrakło również miejsca na anegdoty z życia językoznawcy rejestrującego języki lokalne oraz na krótki przegląd wartej uwagi literatury przedmiotu. Wykład badacza z Pracowni Dialektologicznej IFP UAM w Poznaniu był ponadto nowym doświadczeniem dla obu stron – profesor, wbrew przyzwyczajeniom, poprowadził zajęcia w skróconym wymiarze czasu, czyli tylko 45 minut, uczniowie zaś mieli okazję pierwszy raz w życiu uczestniczyć w lekcji prowadzonej przez pracownika naukowego.

Opiekun Uczniowskiego Koła Dialektologicznego

Magdalena Stępień

Prof. zw. dr hab. Jerzy Sierociuk
podczas zajęć Uczniowskiego Koła Dialektologicznego
2 grudnia 2015